

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De vi mira imaginationis, & quomodo varij fœtus gigni possint. Cap. XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

enim semen genitale ab omnib. corporis partibus procedat, à sanis quidem sanum, à morbidis morbosum, fiatq; vt ex caluis calui gignantur, & ex cæsis cæsi, & vt plurimum distortus distortum generet, eademq; ratio sit circa reliquas formas, quid prohiberet, vt nō ex macrocephalis macrocephali gignerentur? nunc autē non nascuntur ita magnis capitibus, quum cōsuetudo non amplius daret per hominum incuriam, intercepta. Sic si volumus nos canem bipedem generare, vt circumferri videmus. Quum adhuc teneri sunt, obruncandi pedes, ac diligenter medendi, vt sanentur, eos pedibus, truncos coire curabimus cum alijs canibus bipedibus, & si qui nascuntur, non bipedes fuerint, & nos illos pedibus priuabimus, tantisper id faciendo, quousq; ex se natura bipedes producat canes. Sic & simos nasos, & acutos obstetrices infantibus emendant, dum teneri sunt, eos sapius accommodando.

De vi miræ imaginationis, & quomodo varij factus gigni possint. CAP. XIX.

PLUTARCHVS in Philosophorū placitis ait, Empedoclem visu sub conceptum infantem formati, etenim mulieres, simulacra sapiusculæ, statuasq; in delicijs habuisse, similesq; ijs partus enixas. Hippocrates mulieris famam honestando, quæ filios à genitoribus satis dissimiles genuerat, rationem exegit è pictura, quæ suo cubiculo inerat. Quintilianus eadem ratione mulierem defendit, quæ alba æthiopem pepererat, ab omnibus mancipij filium putatum. Narrat Damascenus puellam hirsutum puerum generasse, & eiusmodi rationem inquirens, imaginē diui Ioannis, in eius cubuli prospectu hirsutam repperit. Heliodorus suæ pulcherrimæ historiæ initium capit, quod Æthiopiæ Regis coniux Charicleam albam genuisset, quum in eius domicilio, vbi cum rege concumbebat, Andromedæ fabula depicta esset. Alias legimus cornutos filios peperisse, quod Actæonis fabulam in congressibus veneris contemplassent. Videntur passim puerorum labra bifida, quod matres dum vterum gestarunt, leporem aspererint.

ixerint. Magnus est animi affectus, vel vis imaginatio-
nis: maximus vero dum sui in excessum fertur, vt id af-
sequi imaginatione minimè queat. Gerentes vterum
mulieres, quando vehementissimè cupiunt, vehemen-
terq; excogitant, spiritus immutant interiores, & in his
excogitatae rei pinguntur imagines, ij sanguinem mo-
uent, vnde in mollissima foetus materia rei imaginem
exprimunt; sic partus in perpetuum maculis, varijs que
notis inficiunt, nisi desiderio refricato quiescant. Ideo
rerum exploratores non impunè exquisiuerunt, ita signa-
ri, vt cogitat anima, & maximè in præcipuis actioni-
bus, vt in maris congressu, spermatis eiectione, & alijs:
ideo homini quum insit cogitationum velocitas, ani-
miq; celeritas, & ingenij varietas, multiformes impri-
mit notas, plures idcirco in homine, quam in cæteris a-
nimalibus differentia: alijs enim quum immobiles
sint animi, singulis in suo genere similia procreandi da-
tur facultas. Hanc animi vim, & cogitationis rectè no-
uit Iacob, vti sacrae testantur literæ. Nam

pecudes discolors generare

querens; id effecit, quod imitari omnes iubeo, qui idem
facere concupiscunt. Ipse virgulta, ac perticas populne-
as, amygdalinas, quæ ve facile corticibus spoliari pos-
sent, edolatas, corticibus interceptas, circulis redimitas,
& sinuatas, vt colubros albo, nigrove interstinctas co-
lore, in canalibus iuxta aquas, in pascuis, & præsepibus
fixit, vbi grex ouilli pecoris stabulabantur, vt coitum
ineundo, & oculos circumlustrando, nil nisi virgas aspi-
cerent, vt quos darent foetus, diuersè colorati, & passim
candida vellera pullis infuscarentur maculis, non inu-
cundum visu. Hos in lucem editos, separatis omnibus,
qui maculosi non essent, in conspectum ouium matri-
cum sub conceptum agebat, vnde illæ similiter, quos
ante se conspexissent, maculosos edebant foetus. Idem
de lanigeris omnibus animalibus. Sed si vniuersum pe-
cus, vel

equi si vis varij nascantur.

Præualet hoc in equis, idque plurimum obseruant, qui

eiusmodi curam habent, & ad coitum equas admittunt, ut equilia, ubi coitum expleat, tapetibus & varijs pannis depictis coloribus exornent, unde discolors equos, scutulos, spadices, diuersæque coloratos efficiunt. Docet quoque Absyrus. Equam colore aliquo cõtegas, qualem futuram pullationem vis referre, siquidem qualem vestita colorem ipsi mentiuntur, in talem enata progenies degenerabit, nam cõscendens equus in coitu, colorum spectaculo detineretur, quod oculis obuersabitur, & talem dabit fœturam, ut tergoris diuersitas maculis euariet, totidemque visuntur colores, quot in exemplo fuerit, plurimumque emaculato blandiuntur colore. Oppianus de eadem re lib. i. de Venatione:

*Inq. Spero matris pullos variare colores
 Possunt, humana quanta est solertia mentis.
 Qualis exoptant speciosos corpore pullos
 Efficere, & tumida quando gestatur in aluo,
 Saucia dum mater violento flagrat amore,
 Et formosus eam præsto admissarius ardet,
 Magnanimum siquidem discriminat ante maritum,
 Et tergum varijs pigmentis tingit equizo.
 In thalamos tandem, adducunt splendore superbum,
 Sic formosus equus præsto connubia cernens,
 Spumat, adhinnit equus, flagratque per ossa cupido
 Dum sponsa bibit ardentis inuitus amores,
 In Venerem tandem mittunt, & vincula soluant,
 Tum mater gignit maculosum corpore pullum,
 Concipiens oculis obiectos mille colores.*

Vt pauones albi fiant.

Erant olim Coloniae pauones albi tam rari, ut tanquam rem raram admirarentur, postea vero frequentiores ibi facti sunt à mercatoribus, à Noruegia; nam quum speculaculi causa nigri, vel varij pauones in regionem istam inuecti essent, omnes albi effecti sunt: quippe quum mares in ipso aere oua incubarent, niuosa illa in ortum iuga perpetuo ob oculos viderent, ex ouis iam animatis albos pullos excluderunt. Idem de omnibus auibus suademus faciendum. Nam auitaria, vel caueas, quibus concluduntur, eorumque cubilia tectorio inalbantur opere,

opere, vel albis linteis, & velaminibus protegantur, vel exiguis cancellis præpediantur, quo minus ijs locis fugiant, quum enim coitum ineunt, excubant, oua q; fouent, sic albicantem dabunt sobolem. Si vis

Columba depicta nascantur.

Modo vteris, qui ab Oppiano docetur. Tempore quo vxores oscula maritis miscent, & Veneris desiderio mouentur, columbarius pulcherrimas varias, præsertim purpureas vestes in cõspectum earum exponat, quibus illæ delectatæ, pullos etiam eiusdem coloris edunt.

Hac eadem peragit, nouit quoq; callidus auceps,

Cui volucres cura sunt, & letalis arundo,

Atq; columbarum pullos hac arte figurant.

Stragula flammeolis oculis, rubrosq; tapetes,

Et vestes ostro perfusas: hinc auceps,

Sicq; oculos pascens animos eludit amantes,

Et pullos edit rubeo discrimine misto.

Canes villosi vt nascantur.

Cupientes mulieres, loca vbi iacent, coetint, & versantur canes illi, è pecudum velleribus, & pellibus cubilia sternant, ita præ oculis semper habendo, filios iubatos, vti leones ferunt. Id casu accidisse audiuius, quod iacens quotidie catella in mollibus arietis velleribus, filios, qui postea concepti sunt, iubatos produxit.

Sues & pecora alba producere

volentes bubulci, & subulci, cubilia, & stabula equorum capitibus solo & cõpluuijs exalbificatis construxerunt, & exornarunt, & inde nati sues, & pecora alba fuerunt.

Vt mulieres pulchros pariant filios. CAP. XX.

EX his quæ diximus facile quisq; poterit hæc eadem in humanum genus traducendo, pulchros filios producere. Imò hæc quæ dicimus casu euenisse tradunt scriptores, vnde memoriæ mandandum iudico; & quod maxime salutare remur esse: vt in magnatum cubilibus, & prospectu, Cupidinis, Adonidis, & Ganti-